

وهسييه تا بهديعول زهمانى و مهزارى ئهوى

نقيسين : موفيد يوكسهه | وهرگپران : م. وارهيل عمر (سماعيل

ل سالا ۲۰۱۰ ب رپكا
ههقالهكئ نيژيكئ من
وهسييه تناميهك سهبارمت
قيانا رهمهتى بو هندئ
كو كهس جهئ مهزارئ
ئهوى بهيته نهزانين و ل
جههكئ نهديار بيت گههشته
دهستئ من، ئەف وهسييه ته ب
دهستئ نيك ئ قوتابيين
رهمهتيقه بناقئ (عهبدولقادر
جهيلان چالشكان) يقه^(۱) هاتيه
نقيسين، ئانكو ماموستاي
وهسييه تا خو بو ئهوى گوتبوو
و پشتئ چهندهكئ ئهوان ئەف
وهسييه ته ل سهر كاغهزهكئ
نقيسيبوو. گرنگيا ئەفئ
دهستئقيسئ د هنديدايه كو ب
دهستئ نيك ئ قوتابيين ئهوى
هاتيهه نقيسين، ژيهه هندئ مه
برياردا ئەفئ وهسييه تن ئ بو
زمانئ كوردئ وهرگپرين.

رهمهتى سهعيد نوورسى ل رپكهفتئ (۲۳) ئادارا (۱۹۶۰)
ئ ل نيك ئ ئودهيين ئوتيلا (نيپهك - Ipek) دا ل باژيرئ ئورفا
دجيه بهر رهحما خودئ، رۇزا پاشتر ل مزگهفتا مهزن ل دهمن
نيشرو نقيز ل سهر جهنازئ رهمهتى هاتهكرن و ل نيك ئ
ئهيوانين تهكيا مهولانا خالدئ نهقشه بهندي هاته قهشارتن.
مهزارئ رهمهتى ژئ هندهك مهرمهه ر باژيرئ ئادانا هيناي
هاتبوو دروستكرن، نقيسين ئ ل سهر مهزارئ ئهوى هاتبوو
نقيسان. بهلئ پشتئ بورينا دهمهكئ ل (۲۷) گولان (۱۹۶۰)
كودهتايله كا لهشكهرئ ل توركييا رويدا، ل (۱۱) تيرمهها
(۱۹۶۰) ئهوه جهئ كهلهخئ رهمهتى تيدا قهشارتن و دهورويه رين
ئهوى ئهوا ب (گولا ماسيان) دهيته نياسين ژلايئ لهشكهريقه
هاته دهورپيچدان و سهريازان گورئ مهلا سهعيدئ شكاند و
كهلهخئ ئهوى هينانهدر و كرنه د تابووته كيدا و ل (۱۲)
تيرمهه ب فرۆكه كا تايبهت بو باژيرئ (نافيونئ) هاته هنارتن،
ژ ئهويرئ ژئ بو باژيرئ (ئيسپارتا) دهيته رهوانهكرن.

پشتئ تهرمئ سهعيد نوورسى ژلايئ كودهتاچيانقه
هاتيهه رهفاندين، جهئ گورئ رهمهتى تيدا هاتيهه قهشارتن
ب رهنگهكئ بهردهوام ژلايئ لايهنگر و شاگردهيين ئهويقه
بوويه جهئ دويشچوون و مهرهقئ، كهلهك جاران ئەف بابته
دتاف دمزگايين ميديايبدا دبته رهزهف و جهئ گهنگهشئ و
دانووستاندئ.

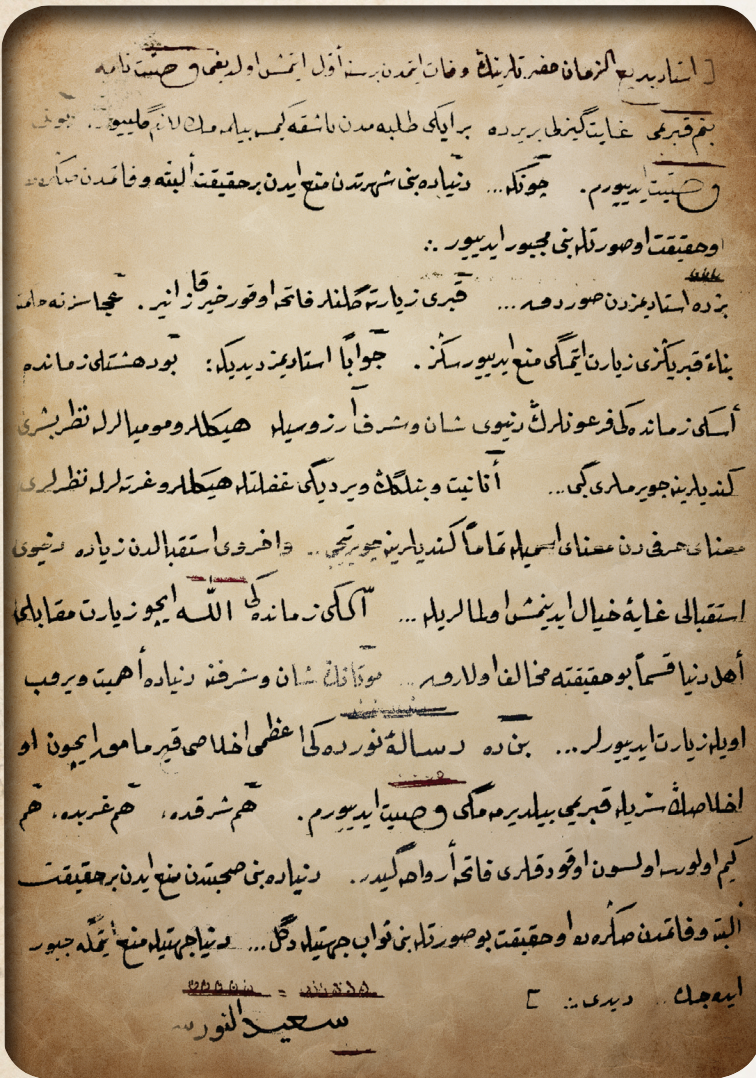

پشتی تهرمتی سهعید نورسی ژلایئ
 کوده تاجیانقه هاتییه رهقاندن ، جهئ
 گوړئ رحمتی تپدا هاتییه شهشارتن
 ب پهنگهک بیرهدهوام ژلایئ لایهنگر
 و شاگردیپن نهویقه بوویه جهئ
 دویچوون و مهرهقتی ۶۶

وهسییه تنامیا رحمتی سهعید نورسی
 بهری نمرئ خودئ بکت ب سالهک هاتییه
 نقیسن :

((گوړئ من ل جههک گهلهک نهینی دابن، بلا
 ب تنئ نیک دوو قوتابیپن من نهقی چهندي بزائن، ژبهر کو
 راستیهک ههبوو دبوو ریگر د پیکا بناقودهنگبوونا مندا،
 ههلبهت ههر نهقی راستیه من نهچاری نهقی چهندي
 دکهت.

مه پرسیار ژماموستای خو کر: نهوین دهینه
 سهر مهزائی ته دئ فاتحهک خوینن، دئ ب نهقی
 چهندي خیر گههیه ته، نهری ب چ حکمهت تو
 خهلی قهدهغه دکهی کو سهرهدانا مهزائی ته
 بکهن؟ ماموستای گوټ: د نهقی سهردهمی سهریدا،
 مینا سهردهمین فیرعهونین کهفن نهوین ب هیقییا ب
 دهستقههینانان شهئن و شهرهفا دونیای و ژبو پاکیشانا
 بالا خهلیک بهلهنگاز پهستگهه و مومیایپن مهزن
 چیدکرن و مهرما نهوان ژ نهقی یهک دونیایا
 فانی بوو، نهقی نهزئهژوکی و خویرهستییا نهوان نهو
 غافلکرن و د سهردابرن. ههر نهقی چهنده بوو سوحبهت
 و سهرنجا خهلیک ژ پامانا بابهتی گوهارپی و ژ مهرما
 ناخرهتی فهگوهاستی بو مهرمین دونیای، لهو پا نهو
 کهسانین خودیناس و ب مهرمین پاقر و بژین نهوین
 سهرهدانا نهقان مهزاران دکرن ژ پیکا راست دهرچوون
 و مهرمین نهوان بهرهف ناقارهک کریتشه چوون،
 ژبهر هندي وهک پیگیریهک بو نهوی راستگوویا
 من نهوا د (ریسالهیین نور) دا هاتی و نهشکاندنا
 نهقی راستگوین، نهز وهسییهت دکهم: بلا کهس
 جهئ مهزائی من نهزانیت، ل پوژهلاتی و پوژناقیی
 چ کهسهک فاتحهک بخوینیت بو گیانین مریان
 دچن، لهو پا نهو راستیا نهز ژ سوحبهتین دونیای
 دویرنخستیم ههر نهو راستیه دئ من ژ خیرا نهقی
 چهندي دویرکتهت و ب خوشییا دونیای نهچارکتهت.))

د دستنقیس وسبییه تنامیا سهعید نورسی، نهوا هاتییه
 نقیسان ژلایین عیدولقادر جهیلان جالشکانیه.

گۆڭرئ من ل جههك گهلهك نهئى
 دابن، بلا ب تئى ئىك دوو قوتابىن من
 ئەقى چەندئ بزەن، ژبەر كو راستىيەك
 هەبوو دبوو پڭر د پڭا بناقودەنگبونا
 مندا ، هەلبەت هەر ئەق راستىيە من
 نەچارى ئەقى چەندئ دكەت.

ل سالا (۲۰۱۰) ئ مە دانوستاندن ل دۆر ئەقى بابەتى
 ل گەل ئىك ژ قوتابىن دىتر يىن پەحمەتى بناقى (ئوزەر
 شەنلەر) كر، خىزانە مە ل گەل ئەقى كەسى تىكەلىين
 باش يىن هەين، د هەمان دەمدا ئەقە ژى ئىك بۆ ژ دىدەقانىين
 ئەقى وەسىيەتنامە، ئوزەر شەنلەرى دياركر كو ئەز و
 عەبدولقادر جەيلان چالشكان ل دەق پەحمەتى بەدىعولزەمان
 سەعید نوورسى بووين دەمى ئەق وەسىيەتنامە ب پەنگەك
 زارەكى بۆ مە قەگىپراى، د هەمان دەمدا عەبدولقادرى ئەق
 وەسىيەتنامە يە بەستى خو نقىسى، بەلى پەحمەتى تىشەك
 دى ژى گۆتبوو ، بەلى عەبدولقادرى ژبىركر ئەقى زىدەهەيى
 ل سەر وەسىيەتنامە يىن زىدە بکەت، ب گۆرەى ناخفتىن ئوزەر
 شەنلەرى پەحمەتى سەعید نوورسى گۆتبوو: (ئەو بخو مەزارى
 من ناھىتە زانىن، كەس ژى نەشەت بزەنیتا).

وەك پىشتەر ژى هاتىيە دياركرن كو جار جار بابەتى
 جەن مەزارى پەحمەتى دىتە پۆڭقا میدىايىن توركىا و
 گەنگەشەيىن كوير و دوير ل دۆر ئەقى يەك دەپنەكرن.
 ل پىكەفتى (۲۳ خزيرانا ۲۰۰۶) بەلگەنامە يەكا سەردەمى
 كودەتايى ژ دەق پىقەبەرىيا گشتى يا ئىمانەيىن دگەهیتە
 پۆڭناما (حورپەت) و ژبەر گرنگىيا ئەقى بەلگەنامە يىن دى
 دەقى ئەوئ بەرچاف كەين :

بەرىپەرى توماركرى :

ل (۴ تىرمەھا ۱۹۶۰) داخوازىيەك هاتە بلندكرن ژلايى
 مامۆستايى فەخرى يىن قوتابخانا ئىمام و خەتىيان ل باژىپرى
 قونىيە (عەبدولمەجىد ئونوكلوو)^(۱) كو مامۆستايى
 زمانى عەرىبىن بوو، سەبارەت قەگواستا تەرمى
 برايى ئەوى ب ناقى سەعید نوورسى، ئەوئ ل
 باژىپرى ئورفايى هاتىيە قەشارتن. تەرمى پەحمەتى
 ل پىكەفتى (۱۲ تىرمەھا ۱۹۶۰) گەهشتە باژىپرى
 ئافىونى، ئەو تابووتا تەرمى خودئ ژى رازى تىدا ژلايى
 بەرىپەرىن باژىپرى ئافىونىقە هاتە وەرگرتن و ژ ئەوئرى
 ژى بۆ باژىپرى ئىسپارتايى هاتىيە پەوانەكرن، د هەمان
 شەقدا ب ئامادەبوونا براى پەحمەتى (عەبدولمەجىد
 ئونوكلوو) و ب ئامادەبوونا ئەقان كەسىن ناقىن ئەوان
 ل خوارى دياركرى تەرمى پەحمەتى ب دىدەقانىيا
 ئامادەبوويان ل ناف گورستانا باژىپرى ئىسپارتايى
 هاتە قەشارتن. كەسانىن (ل گۆڭرئەن) ئامادەبووى
 ب ئىمزاينىن خو دىدەقانىيا ئەقى چەندئ دكەن.

وینەيىن مەزارى
 پەحمەتى ل
 تەكبايا خەلىپول
 پەحمەن-ئورفا

دەنگووباسی
گریدیای رحمةتی
د گۆڤارا دینار
فاتانداشدا.

بەلگەیا فەرمی
نەوا نامازەین
بەندێ دکت کو
تەرمەن رحمةتی
بێن ژ ئورفا هاتییه
فەگۆهاستن.

S U R E T
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ
Zabit varê keşî

Konya İmam Hatip Okulu Fehri Arabi hocası Abdülkâcî
Ünlükul'un Urfa'da nefîsa kerdeği Saïdî Nursî'nin cesedini
naki kubur suretiyle Isparta'ya defnine mûsade olunmasında
dair 4/Teammuz/1960 tarihli dilekçesi üzerine i bu teledi is'af
edilerek 12/Teammuz/1960 günü Afyon'a getirilmiş, bulunan mevtâ-
ya ait tabut Afyon'dan teslim alınarak Isparta'ya getirilmiş
ve aynı gün akşamı kerdeği Abdülkâcî Ünlükul'da hazır bulun-
muş hâlde eşyâda iszâleri bulunan şahıslar huzurunda Ispar-
ta Şehir Mezarlığında ihzar edilmiş bulunan kabre defn edil-
mişine dair iş bu zabıt mahallinde tenzih ve hep birlikte
işzâ altına alındı. 12/7/1960

Isparta Vekî Muavini Şerîyat Müdürü Vilayet Jandarma K.
Besim Uluçay Zeki Yılmaz Zekeriya Kantekin
İzaz İzaz İzaz

1. بەسەم ئولجایی - هاریکاری والیخ ئسپارتا (ئیمزا)
2. زەکی قورال - پێشەبەرئ ئیمناهیی (ئیمزا)
3. زەکەریا کانتەکین - بەرپرسی جەندرمەبیین ویلایهتی (ئیمزا)
4. مقەدم حەمدی ئاتامەر - بەرپرسی ئاسایشا سەنتەری ویلایهتی (ئیمزا)
5. دکتور پەفەت ئونەر - نوژداری شارەوانیی و حکومەتا مەرکەزی (ئیمزا)
6. عەبدولمەجید ئونوکلوو - برایی رحمةتی (ئیمزا)

ل گۆرمی ئەف بەلگەیا ل سەری دیارکری، دیار
دبیت کو عەبدولمەجید ئونوکلوو برایی سەعیدئ نوورسی
ل پێکەفتی (4 تیرمەها 1960) ژ بەرپرس و جەین شولەژئ
خواستییە تەرمەن برایی ئەوی، ئەوی
ل ئورفایی هاتیە فەشارتن بۆ باژێرئ
(ئیسپارتا) بەیتە فەگۆهاستن. برایی
رحمةتی ئاکنجیی باژێرئ قونیا بوو، بەئ
ئیک ژ قوتابی و هەفالین سەعیدئ نوورسی
ب ناقع (عەبدولقادر بادلی) دیاردکەت
کو مەلا عەبدولمەجید ئونوکلوو ب
دەقق خوە بۆ من گوتییە کو: ئەز ژلایئ
والیخ قونییە (نەجەدەت یالچن) وسەرکردئ
لەشکەری(جەمال تورال) بو ئاقاھییی
ویلایهتی هاتمە داخوازکرن و ئەوان ب
ژۆری ئەف بەرپەرە ب من دا ئیمزاکرن.⁽³⁾

ههروهسا ل دويف ئهقى بهلگهه ديار دبیت کو تابووتا پهحمهتی ب فرۆکئ ژ ئورفا هاتییه برن و باشی هینایه باژیرئ ئافیونئ و ژ ئهویرئ ژى هاتییه ههگوهاستن بۆ باژیرئ ئسپارتا و ب ئیمزا و دیدهفانییا ئامادهبوویان مهزار هاتییه کۆلان و تهرمه پهحمهتی دنافادا هاتییه هشارتن. ژلایهکی ديقه رۆژناما حورپیهت ل گهل ئهقی دهنگوباسی دیار دکهت کو کهسهک دی ب نافع(هسهن ئوزیهک) دیار دکهت کو بابج من ب نافع(قهنبر شهوکهت) ل ئهوی دهمی ل باژیرئ ئسپارتا ئهفسهههکی لهشکهری بوو و ئهوی ژى ئهف رویدانه ب چافئ خۆ دیتیه.

ل دوور بابته مهازئ پهحمهتی گهلهک ئاخفتن یئن هاتینه گۆتن، بۆ نمونه: ل سالا ١٩٩٣ ئهندام پههلهمانئ پارتا دیموکرات (عصمهت بوزداغن) دیار دکهت: بهریرسئ پاراستنا نشتیمانی ئهدههم مهندهرئسی بۆ ئهوی دیار کرییه کو ل دهمی

ههگوهاستنا تهرمه پهحمهتی ئهو د فرۆکیدا هاتییه هافیتن و کهفتیه د دهریایدا. ههروهسا ئهندام پههلهمانئ ئیستانبولئ یئ پارتا (رهفاح) هسهن مهازجی ژى ههمان ئاخفتن دووباره کرییه.^(٤) ههردیسان رۆژنامهفان (سونهر یالچن) ل سالا ٢٠٠٦ د پهرتووکا خۆ (نهینیا مهزن یا موسلمانئین سپی) ئهف چهنده دووباره کرییه^(٥) و ههمهههری ئهقى بانگهشههئ سونهر یالچن دهیته خهلاتکرن و بهرپرسییا پارگههاندنا رپقهبهرییا ئیمناهیئ ومردگیتا بهئ (ئوزمر شهنلهر) دیار دکهت کو هندهک قوتابیئ پهحمهتی ل نافا مهازئ ئسپارتا مهازئ پهحمهتی دیتوو^(٦)، بهئ هندهک ژیدهرئین دی دبیزن کو پشتی رۆژما لهشکهرییا کودهتاجی ب ئهقى یهکی ئاگههدار بووی تهرمه پهحمهتی دووباره د هینهدهر و دکهت د ناف تابوتهکا (چینکوو) یدا و ب فرۆکئ دهن و د هافیتنه دناف دهریا ناههراستدا.

ل دوور بابته مهازئ پهحمهتی گهلهک ئاخفتن یئن هاتینه گۆتن، بۆ نمونه: ل سالا ١٩٩٣ ئهندام پههلهمانئ پارتا دیموکرات (عصمهت بوزداغن) دیار دکهت: بهریرسئ پاراستنا نشتیمانی ئهدههم مهندهرئسی بۆ ئهوی دیار کرییه کو ل دهمی

وینهکی
پهحمهتی ل سالا
١٩٥٩ ل باژیرئ
ئهنههه.

١٩ پتر گومان دهیتهکرن کو
پشتی کودهتاجیان بوجارا
دوویئ مهازئ مهلا
سهعیدی ههگوهاستی
دریدا تهرمه ئهوی
هافیتیه دناف دهریایا
ناههراستدا. ،،

پهراویژ :

تیدا قهشارتییه ژلایین پولیسین سقیلقه دهیته پاراستن، ههروسا دیاردکته کو بگورهی نهوی داخوارییا هاتییه کرن ژلایین براین رحمهتیسه کو تهرمن رحمتهی ژ نورفایین هاتییه قهگوهاستن بۆ باژیری ئافیون و ژ ویری ژی بۆ نسیپارتا هاتییه قهگوهاستن، نهو دیاردکته کو هندهک کهسین سووندایی نهفن چهندی دزانن و نهف جههکی بشهفی ژلایین دمزگایین ئیمناهییه قه دهیته پاراستن. (Gazetenin Kupürü için bkz. Abdülkâdir Badıllı, Mufassal Tarihçe-I Hayat, Sahife. 2196)

۴. ل سالا کانونا دووی ۱۹۹۳ ل سهر کهنالی (HBB) راپورتهک هاته بهلافکرن لدور مهزاردکی کو لسهر کیلیا مهزاری هاتییه نقیسان(ههر نهو یئ ههرو ههر دمینیته-هو الباقی)خویادکهن کو نهفه مهزاری رحمتهی سهعید نورسییه، پاشی نهندام پهلهمانی پارتا رفاح هسهن مهزارجی دبیژیت نهو دنگووباسین دبیژن کو مهزاری رحمتهی یئ ل نسیپارتا درهون و چ راستی بۆ نینه، دیاردکته بگورهی نهوان دانووستاندنن دگهل کوما ئیکگریتی یا مللی یا کودتاجیان کری بۆ من دیار بوویه کو تهرمن رحمتهی د فروکهییدا هافیتییه د بهحریدا(-Özgür Gündem Gazete- (si, 11 Ocak 1993

5. Soner Yalçın, Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi-2, Doğan Kitap, 2006, İstanbul, Shf. 395

۶. د ئیک ژ گوڤارین ههفتیانه بنافی(دینارقاتانداش) دا هاتییه نهو جهی تهرمن رحمتهی سهعید نورسی

۱. عهبدولقادر جهیلان چالشکان:ل سالا ۱۹۲۹ ل دهقهره نهمهرداغی هاتییه سهر دونیایین، رهسهنی نهفی کهسی ژ باژیری مووسلییه، بهلی لسهردهمین بیشر قهستا نهمهرداغی کرییه، ناقن بابن وی(مهمممد چالشکان)، د دهرهقا نهویدا رحمتهی بدهویولزهمان دبیژیت»جهیلان وهکیلی منه، نهو کارین گریدا ریسانیلین نور بنافی من دکته»ههزییه بیژین عهبدولقادر جهیلانی رولهکی ئیکجار مهزن یئ ههی د بهلافکرنا ریسانیلین نوردا، ل سالا ۱۹۶۳ ل ئیستانبول ب روودانهکا ترافیکی گیانن خو ژ دهست ددهت، خیزانداری بابن کچهکی بوو.

۲. عهبدولمهجید نووکلو براین شیخ سعید نورسییه، ناسنافی (نووکلو) لسهر مالباتا نهوان هاتبوو دانان.

3. Abdülkâdir Badıllı, Bedüzzaman Said-i Nursî, Mufassal Tarihçe-i Hayatı, İttihad Yayınları, İstanbul, 1998. Shf. 2192-2193